

طرح ریزی عملیات انتظامی (۲)

(طرح ریزی و هدایت عملیات مشترک انتظامی)

www.ketab.ir

مؤلف: دکتر رضا محمدی نیا

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۹

طرح‌ریزی عملیات انتظامی (۲) (طرح‌ریزی و هدایت عملیات مشترک انتظامی)

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

مؤلف: رضا محمدی نیا

ناظر علمی: دکتر سعید شکری پور

ویرستار ادبی: جواد اردستانی محمدی

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: تابستان ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

لایوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز تولید و چاپ معاونت آحاد و پشتیبانی ناجا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هرگونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: محمدی نیا، رضا، ۱۳۳۵ -

عنوان و نام پدیدآور: طرح‌ریزی عملیات انتظامی (۲): (طرح‌ریزی و هدایت عملیات مشترک انتظامی) /

مؤلف رضا محمدی نیا. مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۲۱ ص. ۵/۲۱×۱۴/۵ س. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳۴۷۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان دیگر: طرح‌ریزی و هدایت عملیات مشترک انتظامی.

موضوع: عملیات مشترک (علوم نظامی) موضوع: Unified operations (Military science)

موضوع: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - اقدامات تأمینی

موضوع: Islamic Republic of Iran police-- Security measurement

موضوع: عملیات نظامی موضوع: (Operational art (Military science

موضوع: پلیس - ایران موضوع: Police -- Iran

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین شناسه افزوده: Amin Police University

رده بندی کنگره: U۲۶۰ رده بندی دیویی: ۳۵۵/۴۶

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۷۴۷۰۳

سخن ناشر

سرعت شتابان علم و فناوری همراه با گسترش روزافزون آن به خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت‌ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می‌دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه، با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگریده و در این رهگذر از اندوخته‌های علمی اندیشمندان و صاحب‌نظران بهره‌مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش می‌باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان پلیس و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام‌های اساسی برداشته و به پیشرفت‌های زیادی نایل آید. دانشگاه علوم انتظامی امین به عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مفسر جمهوری اسلامی و همچنین مرکز نقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی با دارا بودن دانش‌کده‌های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را برعهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره‌گیری از دانش موجود در دنیا، به تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه‌های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش زده و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلأهای علمی خود را پوشش می‌دهد.

دانشگاه علوم انتظامی امین با تقویت ادبیات و دانش انتظامی، زمینه‌های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رسته‌های تخصصی را فراهم کرده است تا پاسخ‌گوی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی امین، همکاران، اندیشمندان و علاقه‌مندان تقدیم می‌شود و انتظار می‌رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت تربیت و آموزش دانشگاه را در راستای ارتقا و بهبود کیفی کتاب یاری کنند.

۱۳	 مقدمه
----	-------------

فصل اول: کلیات، تعاریف و اصطلاحات

۱۷	 اهداف رفتاری
۱۸	 بخش اول: تعریف مفاهیم کلیدی
۱۸	 ۱- مأموریت عملیاتی
۱۸	 ۲- فرماندهی
۱۹	 ۳- سلسله مراتب فرماندهی
۱۹	 ۴- طرح عملیاتی
۱۹	 ۵- طرح ریزی
۱۹	 ۶- دستور عملیاتی
۲۰	 ۷- دستور العمل
۲۱	 ۸- انواع عملیات انتظامی، بر پایه ترکیب سازمانی
۲۲	 ۹- عملیات مشترک انتظامی
۲۲	 ۱۰- قرارگاه عملیاتی
۲۳	 ۱۱- انواع عملیات ها براساس مأموریت سازمانی
۲۴	 ۱۲- انواع عملیات، در رزم پیاده
۲۵	 ۱۳- ارکان اصلی عملیات
۲۶	 ۱۴- مانور عملیاتی
۲۷	 بخش دوم: فرماندهی و ستاد در طرح ریزی و اجرای عملیات
۲۷	 ۱- فرماندهی در عملیات
۲۷	 ۲- مناسبات و روابط فرمانده با یگان های تابعه در عملیات

۲۹	۳- انواع فرماندهی در اجرای مأموریت
۳۰	۴- قرارگاه عملیاتی
۳۰	۵- اصول سازماندهی مجموعه‌های ستادی در قرارگاه عملیاتی
۳۰	۶- عناصر اصلی تشکیل دهنده سازمان قرارگاه عملیاتی
۳۱	۷- یگان‌های صفی در عملیات
۳۱	۸- وظایف رئیس ستاد قرارگاه در طرح‌ریزی، هدایت و اجرای عملیات
۳۲	۹- نقش ستادهای تخصصی در عملیات
۳۳	سوال‌های فصل اول

فصل دوم: طرح‌ریزی عملیات انتظامی

۳۵	اهداف رفتاری
۳۶	بخش اول: طرح‌ریزی عملیات
۳۶	۱- کلیات طرح‌ریزی عملیات
۳۷	۲- انواع طرح‌های انتظامی
۳۸	۳- عناصر اصلی مأموریت در طرح‌ریزی عملیات انتظامی
۳۹	۴- هدف از طرح‌ریزی عملیات انتظامی
۴۱	۵- انواع عملیات انتظامی در ناجا (از نظر نوع اقدام)
۴۲	۶- توضیحات ضروری در عملیات‌های عمده پنجگانه
۴۴	۷- انواع رزمایش‌های (مانور) عملیاتی
۴۵	بخش دوم: ملاحظات طرح‌ریزی عملیات
۴۵	۱- روش طرح‌ریزی عملیات انتظامی
۴۶	۲- فرایند و حوزه‌های مسئولیتی تهیه طرح عملیات انتظامی در ناجا
۴۷	۳- مشارکت رده‌های ستادی در عملیات‌های انتظامی
۴۸	۴- ویژگی‌های طرح عملیات انتظامی

مقدمه

از گذشته دور، انجام عملیات مقابله علیه دشمن متجاوز، عناصر اخلاص گر، عوامل قانون شکن و مخلاص نظم و امنيت توسط قواي انتظامي انجام پذيرفته است. با گسترده شدن صحنه هاي عمليات و پيچيده تر شدن تاکتيک ها، مديريت عمليات از تنوع بيشترى برخوردار گرديد. در حال حاضر زماني که، از انواع عمليات بحث به ميان مي آيد، انواع آن، از نظر نوع محيط، سازماني خودي و حريف، تجهيزات و سلاح به کارگيري شده، فنون عملياتي، رهکنش ها (تاکتيک)، منظم و نامنظم و به ويژه با دخالت سيستم هاي پيشرفته فناوري، عناوين جديدي از عملياتها از قبيل جنگ اطلاعاتي، جنگ شبکهاي، جنگ رواني، جنگ الکترونيک، جنگ سمپري و... به ذهن مي آيد.

پليس در کشورهاي مختلف بنا بر ساختار پيش بيني شده در تابعيت عاصري از ساختار امنيتي و حکومتي مي باشد. با گذشت يک دهه از استقرار نظام مقدس جمهوري اسلامي ايران، بنا بر صلاحديد مقام معظم رهبري و فرماندهي معظم کل قوا، کليه عناصر انتظامي کشور در يک نيرو منسجم گرديده و در تابعيت ستاد کل نيروهاي مسلح قرار گرفتند.

لازم به ذکر است، اگر چه نيروي انتظامي جمهوري اسلامي ايران (ناجا) به عنوان ضابط قوه قضائيه و وزارت کشور مي باشد، در کليه موارد عملياتي، تابع ستاد کل نيروهاي مسلح بوده و به طور طبيعي در اين موارد از اصول کلي عمليات هاي نظاميان، بارعاي قوانين و ضوابط و دستورات سيستم قضايي و امنيتي، تبعيت مي نمايد.

چنانچه در وظائفي که قانون به ناجا واگذار کرده است، قطعا اين نيرو در رابطه با عمليات مشترک با ساير نيروهاي مسلح، موظف به تبين چهارچوب مشترک طرح ريزي

عملیات انتظامی می باشد.

از طرفی با عنایت به مصوبات شورای عالی امنیت ملی در زمینه نحوه همکاری بین ناجا، سپاه و بسیج، ناجا در کلیه عملیات های گسترده به ناچار باید با هماهنگی این سازمان ها طرح ریزی عملیاتی نموده و ضمن هماهنگی با شورای امنیت کشور (شاک)، شورای تأمین استان (شتا) و شهرستان (شتش) در موارد لزوم نحوه همکاری آنها را نیز در عملیات مشخص می نماید.

و لذا با عنایت به موارد بالا، با تاکید مقام معظم رهبری، استفاده دانش و فن طرح ریزی عملیات که حاصل تجربه هزاران سال قوای نظامی، انتظامی و امنیتی در کشورمان و سایر کشورها، و موارد مشترک عملیات نظامی و انتظامی، لازم است ناجا، در عملیات های گسترده و با فرصت، طرح ریزی مشترک عملیاتی نموده و در یک صحنه گسترده هدایت و اجرا نماید. لذا دوره دلفوس به عنوان یک دوره همه رسته ای یا فرارسته ای، موظف به تدوین قواره ها و آموزش این اصول و فرایض توانایی عملی فرماندهان و مدیران سطوح میانی و بالای سازمان می باشد.

در زیر به مواردی که ناجا در جهت تحقق مأموریت های انتظامی، اقدام به عملیات های گسترده انتظامی، با مشارکت کلیه پلیس های تخصصی و در صورت نیاز با مشارکت سایر نیروهای مسلح و بسیج می نماید و این روند و پیچیدگی، و اشتراک سایر سازمان های نظامی، امنیتی و خدماتی، در شکل گیری عملیات های مشترک گردیده است اشاره می شود :

۱) عملیات مشترک پاکسازی مناطق مرزی از وجود اشرار مزاحم و متجاوزین مرزی

۲) مقابله گسترده با باندهای سازماندهی شده جرم

۳) رفع اشغال، رفع انسداد و رفع مزاحمت، از اقدامات قانون شکنانی که با قوه

قهریه، اماکن طبقه بندی شده، معابر، مجامع دارای اهمیت و تجمع های قانونی

رامورد تعرض قرار داده اند.